

Respons

Elfenbenskysten: Utstedelse av pass

Problemstilling:

- Søknad om pass fremmet fra Elfenbenskysten
- Søknad om pass fremmet fra Elfenbenskystens ambassade i København
- Passets notoritet

Søknad om pass fremmet fra Elfenbenskysten

Elfenbenskysten innførte biometriske pass i juli 2008. De gamle passene utgikk 31. desember 2011, og er ikke lenger gyldige.¹

For å søke om pass, kan en ivoriansk borger som befinner seg i Elfenbenskysten laste ned søknadsskjema om pass fra nettsiden www.snedai.ci eller få et slikt skjema gratis på et av de fire passkontorene i Abidjan², i passavdelingen hos grensepolitiet kontor i Abidjan eller i en filial av bankene Banque Atlantique (BACI) eller Ecobank. Vedkommende betaler så inn avgiften på 40 000 F CFA (460 NOK) til en av de nevnte bankene (dette kan gjøres på internett) og får kvittering på innbetalingen. Søkeren må deretter møte personlig på et av de fire passkontorene, hvor det blir tatt fingeravtrykk av alle fingre, samt bilde av søkeren. Søkeren får en kvittering på at passøknaden er mottatt. Søkeren må legge følgende dokumentasjon ved passøknaden (SNEDAI u.å.):

- Kopi av nasjonalt ID-kort (av ny type³), eller original attestasjon på identitet utstedt av det nasjonale ID-kontoret (Office national d'identification, ONI) eller politiet

¹ Den ivorianske ambassaden i København forlenger unntaksvis gamle pass dersom passholderen trenger passet før det nye passet foreligger. Forutsetningen er at personen har søkt om nytt biometrisk pass, betalt passavgiften og lagt ved påkrevd dokumentasjon ved passøknaden (telefonsamtale, mai 2012).

² Passkontorene (*Centre d'enrôlement*) ligger i bydelene Plateau, Deux Plateaux, Marcory og Yopougon i Abidjan. En person som oppholder seg i Elfenbenskysten må derfor dra til Abidjan for å søke om pass, uansett hvor i landet personen er bosatt.

³ De nye ID-kortene ble tatt i bruk i 2010. Det ble ikke utstedt ID-kort i Elfenbenskysten under den politiske krisa fra 1999-2010.

- Originalt statsborgerbevis⁴
- Original fødselsattest eller utskrift fra fødselsregister
- Kopi av nasjonalt ID-kort til én av foreldrene, eller original attestasjon på identitet utstedt av Det nasjonale identitetskontoret (ONI) eller politiet⁵
- Kvitteing for innbetalt passavgift
- Ett passbilde til søknadsskjemaet
- Eventuelt tidligere pass

Passene er individuelle, noe som også innebærer at barn ikke skrives inn i foreldrenes pass, men får eget pass. Ved søknad om pass for mindreårige, skal et notarialbekreftet samtykke fra en av foreldrene, samt kopi av dennes ID-kort, vedlegges søknaden. Det tas ikke fingeravtrykk av barn under tolv år.

Giftede kvinner skal i tillegg legge ved kopi av ekteskapsattesten, samt ektefellens ID-kort⁶.

Etter at søknaden om pass er mottatt, sendes den til passavdelingen hos grensepolitiet, som ligger i Sikkerhetsdirektoratet (Sûreté nationale) i bydelen Plateau i Abidjan. De biometriske dataene lagres og oversendes elektronisk. Passøknaden og dokumentasjonen gjennomgås av funksjonærer ved passavdelingen. Dersom dokumentasjonen tilfredsstillende, godkjennes passøknaden, og det blir sendt en elektronisk melding til et privat firma som fysisk utsteder passet. De biometriske dataene overføres samtidig elektronisk i samme datasystem. Passet sendes så tilbake til det kontoret som søknaden ble fremmet fra. Prosessen tar normalt 72 timer. Søkeren må så møte opp personlig ved passkontoret, vise frem bekræftelse på mottatt søknad om pass, og avlegge fingeravtrykk som så holdes opp mot fingeravtrykkene som ble avlagt på søknadstidspunktet (Passavdelingen hos grensepolitiet, møte i Abidjan mars 2012⁷).

Passet har en gyldighet på fem år, og kan ikke fornyes. Når passet utløper, må man altså søke om pass på nytt.

Søknad om pass fremmet via Elfenbenskystens ambassade i København

Ivorienske borgere som oppholder seg i Norge kan søke om pass via Elfenbenskystens ambassade i København (SNEDAI u.å.; Elfenbenskystens ambassade i København,

⁴ Statsborgerbevis fås ved en førstinstans domstol ved fremleggelse av fødselsattest og ID-kortet til en av foreldrene (Transparency Justice u.å.). Dersom personen er født i Elfenbenskysten, er fargen på dokumentet oransje. Dersom personen er født utenfor Elfenbenskysten, eller har tatt ivoriansk statsborgerskap, er dokumentet hvitt.

⁵ Lederen for passkontoret hos grensepolitiet i Abidjan opplyste til Landinfo (møte i Abidjan, mars 2012) at man godtar dødsattest i stedet for ID-kort dersom foreldrene er døde.

⁶ Merk at langt fra alle ekteskap registreres hos myndighetene i Elfenbenskysten. Til tross for at landet har forbud mot flergifte, lever mange i polygame forhold. Disse forholdene er ikke registrert hos myndighetene, og har ingen juridisk status.

⁷ Landinfo besøkte passavdelingen hos grensepolitiet i Abidjan under sin informasjonsinnhentingsreise til landet i mars 2012 og fikk overvære behandling av en passøknad fra søknaden kom inn fra Elfenbenskystens ambassade i Guinea og frem til godkjenning av søknaden og melding til firmaet om å utstede passet.

Respons Elfenbenskysten: Utstedelse av pass

telefonsamtale mai 2012). Søkeren kan laste ned søknadsskjema via ambassadens nettsider og betale den foreskrevne avgiften elektronisk gjennom BACI eller Ecobank. Søkeren kan ikke komme uanmeldt til ambassaden for å levere passøknaden, men må avtale møte på forhånd. Dette kan gjøres på ambassadens nettsider, eller ved å ringe ambassaden direkte.

Etter å ha avtalt møte, møter søkeren personlig ved ambassaden med søknadsskjema, kvittering for innbetalt passavgift og nødvendig dokumentasjon. Dokumentasjonskravet er det samme som for søknader om pass fremmet fra Elfenbenskysten. Ambassaden innhenter deretter biometriske data av søkeren. De biometriske dataene lagres og oversendes elektronisk, mens søknaden med nødvendig dokumentasjon sendes fysisk til passavdelingen hos grensepolitiet i Abidjan, hvor den blir behandlet på samme måte som søknader som fremmes fra Elfenbenskysten. Etter maksimalt 15 dager fra passøknaden er behandlet i Abidjan, kan passet hentes ved personlig fremmøte ved ambassaden i København. Søkeren må fremlegge bekreftelse på mottatt søknad om pass og avlegge fingeravtrykk for å få utlevert passet (SNEDAI u.å.).

Dersom en søker som befinner seg i Norge ikke har den påkrevde dokumentasjonen, kan vedkommende søke om pass på bakgrunn av et konsulært identitetskort (*carte consulaire*). Dette gjøres ved at personen skriver seg inn (immatrikuleres) på ambassaden, og legger frem enten ID-kort eller pass av den gamle typen eller statsborgerbevis, og således sannsynliggjør sin identitet. Dersom søkeren heller ikke har et av disse dokumentene, anmodes vedkommende om å ta kontakt med slektninger eller andre i hjemlandet med tanke på å fremskaffe slike dokumenter. Ved søknad om pass på bakgrunn av konsulært identitetskort, godtas det at dokumentasjonen er utgått (Elfenbenskystens ambassade i København, telefonsamtale mai 2012).

Passets notoritet

Det fremkommer av lokal ivoriansk presse at forfalskninger av ulike ID-dokumenter, herunder pass, forekommer i Elfenbenskysten (Amany 2012). Landinfo har ingen spesielle bemerkninger med hensyn til omfanget av falske pass i sirkulasjon, utover at muligheten for forfalskning virker mindre ved biometriske ID-dokumenter enn ved ikke-biometriske typer.

Når det gjelder kontroll av underlagsdokumentene som skal vedlegges søknaden om pass, opplyste lederen for passavdelingen hos grensepolitiet i Abidjan (møte, mars 2012) at politiet systematisk undersøker disse. Landinfo har imidlertid inntrykk av at kontrollen går på hvorvidt alle påkrevde dokumenter er vedlagt, og at vedlagte dokumenter ikke står i motstrid til hverandre. Lederen for passavdelingen opplyste til Landinfo at de ofte sjekket dokumentene opp mot de nasjonale registre hos det nasjonale ID-kontoret (Office national d'identification). Landinfo har ingen opplysninger om det reelle omfanget av slike kontroller.

Når det gjelder spørsmålet om kontroll av ID-opplysninger i underlagsdokumentene opp mot eksisterende registre, vanskeliggjøres dette av at det ikke finnes noe sentralt folkeregister i Elfenbenskysten. Utstedende passmyndighet kan derfor kun kontrollere underlagsdokumentene ved å henvende seg til det lokale folkeregisteret hvor hendelsen er registrert. Landinfo har ingen opplysninger om i hvilken grad dette gjøres i praksis, men gitt den permanente underfinansieringen av offentlig sektor, er det liten grunn til å tro at slik kontroll utføres på systematisk grunnlag ved søknad om pass.

Videre må det understrekes at det siste tiårets vedvarende politiske og militære krise har ført til at administrasjonen, herunder folkeregistrene, tidvis ikke har fungert. Dette gjelder særlig i nord (området nord for byen Bouaké), samt i vest. Dette innebærer at mange hendelser ikke har blitt registrert, at hendelser ikke registreres i henhold til regelverket og at arkiver er ødelagt som følge av krigshandlinger og plyndring (Norwegian Refugee Council 2011). Disse forholdene gjør at kontroll av underlagsdokumenter utstedt i nord og vest vanskelig lar seg gjøre.

Landinfo har ingen spesielle opplysninger om omfanget av bestikklser ved registrering av hendelser og utstedelse av dokumenter i Elfenbenskysten, men forskning gjort i regionen viser at nettopp dokumentutstedelse er et område innenfor offentlig forvaltning hvor bestikklser er svært vanlig (Blundo & Oliver de Sardan 2006). Elfenbenskysten ligger på 154. plass av 182 land på Transparency Internationals Corruption Perceptions Index 2011, som karakteriserer korrupsjonen, som ”eskalerende” (Transparency International 2011).⁸ I hvilken grad dette også gjelder utstedelse av dokumenter, har Landinfo ingen spesielle opplysninger om.

På bakgrunn av en presumptiv svak kontroll av underlagsdokumenter opp mot eksisterende registre, de lokale registrenes dårlige forfatning som følge av et drøyt tiår med militær konflikt, dårlig fungerende administrasjon over tid, i tillegg til et forholdsvis høyt korrupsjonsnivå, må det påregnes at det er mulig å få utstedt ekte dokumenter med uriktig innhold i Elfenbenskysten. Omfanget av dokumenter med uriktig innhold er imidlertid ikke kjent.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- Amany, H. (2012, 4. mai). Côte d’Ivoire: Pièces d’identité et administratives – Un réseau de faussaires démantelé à Oumé. *Fraternité Matin*. Tilgjengelig via

⁸ Transparency International karakteriserer korrupsjonsnivået i land som scorer under tre av ti mulige poeng som eskalerende (det engelske begrepet som brukes er ”rampant”). Elfenbenskysten oppnår 2,2 poeng på korrupsjonsindeksen.

AllAfrica.com <http://fr.allafrica.com/stories/201205041178.html> [lastet ned 29. mai 2012]

- Blundo, G. & Olivier de Sardan, J-P. (2006). *Everyday corruption and the State in Africa. Citizens & public officials*. London & New York: Zed Books.
- Norwegian Refugee Council (2011, oktober). *Inventaire des registres des centres d'état civil du Moyen Cavally et du département de Bangolo après la crise post-électorale*. Oslo: Norwegian Refugee Council. Tilgjengelig fra http://www.ivorycoast.nrc.no/data/doc_res/NRC%20EVAL%20REGISTRES%20PERDUS%20OUEST.pdf [lastet ned 29. mai 2012]
- SNEDAI, dvs. Société Nationale d'Édition de Documents Administratifs et d'Identification (u.å.). Biometric passport : Denmark. Abidjan: SNEDAI. Tilgjengelig fra <http://www.snedai.com/fr/> [lastet ned 11. juni 2012]

For å finne relevant informasjon for personer som skal levere søknad ved Elfenbenskystens ambassade i Danmark, velg "biometric passport" på åpningssiden, og så "Denmark" under "select a country".

- Transparency International (2011, 1. desember). *Corruption perceptions index 2011*. Berlin: Transparency International. Tilgjengelig fra <http://cpi.transparency.org/cpi2011/results/#CountryResults> [lastet ned 25. mai 2012]
- Transparency Justice (u.å.). *Guide pratique des actes de justice*. Abidjan: Transparency Justice, Ambassade du Canada en Côte d'Ivoire & ONUCI, dvs. Opération des Nations Unies en Côte d'Ivoire.

Muntlige kilder

- Elfenbenskystens ambassade i København. Telefonsamtale 29. mai 2012.
- Passavdelingen hos grensepolitiet (Police de l'air et des frontières), ved leder M. Coulibaly. Møte i Abidjan 26. mars 2012.

© Landinfo 2012

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.